

November 28, 1978

Information on the Developments in Nicaragua

Citation:

"Information on the Developments in Nicaragua", November 28, 1978, Wilson Center Digital Archive, Diplomatic Archive, Bulgarian Ministry of Foreign Affairs. Obtained by the Bulgarian Cold War Research Group.

<https://wilson-center-digital-archive.dvincitest.com/document/110184>

Summary:

Report which outlines the activity of leftist opposition movements in Nicaragua in their attempt to overthrow the rule of Somoza. The text gives an account of the support which various leftist opposition organizations have received from neighboring countries. According to the information, the following groups have overtly expressed discontent with the ruling regime: The Democratic Union for Liberation, the "Group of Twelve," the Nicaraguan Democratic Movement, and the Sandinista National Liberation Front (FSLN). Those movements have been supported politically, financially, and in some instances with military aid, by the governments of Venezuela, Mexico, Panama, Costa Rica, and Cuba. The text suggests that two factors have contributed to the escalating tension in Nicaragua - the internal struggle against the regime combined with pressures from outside, coming mainly from the USA, to keep the regime in place.

Original Language:

Bulgarian

Contents:

Original Scan

ЛИЧНО, СТРОГО ПОВЕРТЕЛНО!ПОДЛЕЖИ НА ВРЪЩАНЕ В ОТДЕЛ "ДЕЛОВОДСТВО" НА ЦК НА БКП!

17a

436

②

И Н Ф О Р М А Ц И Я
=====

за събитията в Никарагуа

Засилилата се през последните месеци борба на никарагуанския народ за сваляне на господстващия вече повече от четири десетилетия диктаторски проамерикански режим на семейството Сомоса е явление, чиято важност надхвърли националните рамки и придоби общоконтинентален мащаб.

Сегашната политическа криза в Никарагуа е всъщност една от последните фази на един дълъг процес на народна съпротива, започнал преди 42 години с идването на диктатора Сомоса на власт с непосредственото участие на морската пехота на САЩ. От тогава страната непрекъснато е управлявана от семейството на диктатора, който бе заменен на поста държавен глава първо от своя син, а после от своя племенник - сегашният президент на Никарагуа.

Диктатурата успя да се задържи на власт благодарение на военната и политическа подкрепа от САЩ и на действията на репресивния полицейски апарат, както и на своите политически маневри. Формално бяха запазени всички външни атрибути на буржоазната демокрация - парламентаризъм, многопартийна система, периодични избори - въпреки че на практика те бяха изпразнени от съдържание. От друга страна чрез масовото привличане на чуждестранни капитали, главно североамерикански, в страната през последните 15-20 години имаше периоди на благоприятна стопанска конюнктура, с временно притъпяване на социалните конфликти.

- 2 -

През изминалите две години обаче съществуващата политическа криза се изостри. Никарагуа, със своята слабо-развита икономика и отсъствие на енергетични източници, бе силно засегната от световната икономическа криза. Основната тежест от кризата падна върху работниците, селяните и дребната градска и селска буржоазия, на чиито искания за подобряване на икономическото им положение правителството отвърна с репресивни действия. Срещу Сомоса се обявиха и други класови сили, които доскоро представляваха негова социална опора – местната промишлена и търговска буржоазия. От една страна тя се опасява, че оставането на диктатора крие риска да доведе до радикализиране на народното движение; от друга – нейните икономически интереси са непосредствено ощетявани от семейството на диктатора, което проявява стремеж да монополизира промишлеността, селското стопанство и финансите, както и връзките с международните монополи. За засилването на антисомосистските настроения у никарагуанската буржоазия допринесоха два други повода: присвояването от страна на Сомоса на голяма част от помощта, изпратена от чужбина след катастрофалното земетресение, и убийството в началото на настоящата година на най-изтъкнатия представител на буржоазната опозиция, журналиста Педро Хоаким Чаморо.

На практика против диктатора се обявиха всички политически партии – с изключение на една фракция от правителствената партия – профсъюзите, обединенията на едрите и дребните собственици и ръководството на католическата църква. Трите основни антиправителствени групировки – Демократичният съюз за освобождение, "Групата на 12-те"

- 3 -

и Никарагуанското демократично движение – се обединиха в т.нар. Широк опозиционен фронт, който провъзгласи за своя цел свалянето на режима на Сомоса.

Демократическият съюз за освобождение е широка коалиция на центристски и леви политически партии и на намиращи се под тяхно влияние профсъюзи. В него влизат и двете фракции на партията на никарагуанските комунисти – Никарагуанската социалистическа партия. И без това малочислена и без особено влияние, тя отслабна още повече, след като преди година и половина се разцепи на основата на лично съперничество сред членовете на ръководството.

"Групата на дванадесетте" включва представители на интелигенцията и на лявото католическо духовенство. Тя също е нееднородна групировка, в която участвуват умерени буржоазни реформисти и хора с леви убеждения.

В Никарагуанското демократично движение са представени предимно местните индустриалци и търговци, които се обявяват против Сомоса.

Формално не се включи в Широкия опозиционен фронт Сандинисткият фронт за национално освобождение /СФНО/ – единствената сила от опозицията, разполагаща с военна структура. Фронтът бе образуван през 1962 г. с помощта на Кубинската комунистическа партия. В началото СФНО се изяви като ултралява организация, чиито действия, основани на т.н. теория на "партизанските огнища" и на механичното копиране на опита на кубинската революция, се изразиха изключително във въоръжени акции, без да се върши политическа работа сред масите. Впоследствие обаче фронтът претърпя еволюция и направи преоценка на своята стратегия и тактика.

- 4 -

По мнение на кубинските другари, от които СФНО никога не е преставал да получава подкрепа, той се оформя като боева революционна организация, в която имат превес марксистко-ленинските елементи. Тази оценка в различна степен се споделя и от панамските и костариканските комунисти. Според гостувалия преди известно време у нас генерален секретар на Никарагуанската социалистическа партия, във Фронта съществуват три крила, за две от които са характерни левичарски или дори троцкистки забезки, а третото е образувано от марксистки-ленински. С тях комунистите са установили тясно сътрудничество.

Борбата на никарагуанския народ срещу диктатурата през последните няколко месеца достигна качествено нова степен на развитие. Обявена бе всеобща политическа стачка, която обхваща не само работниците и служещите, но и едрите и дребни собственици. В същото време сандинистите осъществиха няколко успешни въоръжени акции против режима, които бяха последвани от съгласувани нападения срещу частите на националната гвардия. Към военната офанзива на Фронта се присъединиха широки маси от трудещи се, и тя прерасна във въоръжено въстание, в хода на което между СФНО и Широкия опозиционен фронт бе постигната договореност за единоредствие в борбата за сваляне на Сомоса.

Върху развитието на събитията в Никарагуа оказаха непосредствено влияние някои външни фактори. Най-важният от тях, според кубинските другари, са САЩ. Първоначално президентът Картър дал съгласие Сомоса да бъде свален, но впоследствие, под натиска на Пентагона и ЦРУ, взел мерки за предотвратяване на разгромването на диктатурата по въоръжен път, за да не бъде то заразителен пример за

- 5 -

прогресивните сили в други латиноамерикански страни. По време на боевете американското правителство, макар че отпрати няколко призива към диктатурата да зачита правата на човека, ѝ оказва военна и политическа помощ и даже изпрати военни кораби в близост до бреговете на Никарагуа, а сетне се опита да съдействува за постигането на компромис между Сомоса и част от буржоазната опозиция.

От друга страна противниците на Сомоса, освен от Куба, получиха значителна политическа и материална подкрепа и от главните управляващи реформистки сили в континента – правителствата на Венецуела, Мексико, Панама и Коста Рика. Венецуела и Панама изпратиха свои военни части в граничещата с Никарагуа Коста Рика, за да я защитят от евентуалното прехвърляне на военните действия на нейна територия от страна на Сомоса. Военното правителство на Панама разреши на панамска територия да се сформират доброволчески отряди против Сомоса, и по сведения на панамските комунисти, със съдействието на Куба доставя оръжие и боеприпаси на СФНО.

Впоследствие върху правителствата на буржоазните държави, оказващи подкрепа на опозицията, САЩ упражниха силен натиск и те отидоха на известни компромиси, благоприятстващи Сомоса.

Режимът на диктатора успя да потуши въстанието, благодарение на помощта от САЩ, на качественото си военно превъзходство, на жестокото и безогледно използване на авиация и тежко въоръжение срещу гражданското население и на привличането на американски и южноvietnamски наемници. Положението му, обаче, продължава да бъде нестабилно.

След кървавите събития през септември т.г. опитите на САЩ и на диктатора да постигнат някакъв компромис с опозицията се оказват безплодни. Мисията на изградената

- 6 -

след потушаването на въстанието "помирителна комисия" по решение на Организацията на американските държави, включваща представители на САЩ, Гватемала и Доминиканската република, се провали. И двете враждуващи страни не отстъпиха от своите позиции. Диктаторът, с оглед да печели време, направи опит да маневрира, като предложи провеждане на плебисцит и евентуално включване на опозицията в правителството. СФНО и Широкият опозиционен фронт от своя страна дадоха срок на Сомоса да напусне Никарагуа до 20 ноември т.г. След като срокът изтече, Широкият опозиционен фронт оповести, че прекратява всички преговори за разрешаване на конфликта, а СФНО обяви, че след тази дата може да възобнови военните действия.

Обстановката в Никарагуа продължава да бъде напрегната. Възможно е гражданската война отново да избухне.

Според кубинските другари падането на диктатурата в Никарагуа е неизбежно, тъй като след събитията тя се оказа в още по-голяма вътрешна изолация, отслабена бе във военно отношение, макар диктаторът да предвижда увеличение на националната гвардия от 7500 на 15000 души и удвояване на военния бюджет. Нарасна военният потенциал на сандинистите. Основните жертви - над 3000 души - бяха дадени от гражданското население, а партизаните, заедно със значителни количества пленено оръжие и много присъединили се към тях симпатизанти, почти безпрепятствено успяха да се изтеглят към планините. Съгласно някои сведения сега военните части на сандинистите наброяват над 2000 души.

Не е спаднало международното движение за солидарност с народа на Никарагуа, включително и от страна на латиноамерикански управляващи буржоазнодемократични режими. Куба ще продължава да оказва материална и политическа под-

- 7 -

крепа на никарагуанските патриоти.

По мнение на редица комунистически партии от района борбата на никарагуанския народ против Сомоса отбелязва началото на едно отслабване на започналата през последните години контраофанзива на фашизма и реакцията в Латинска Америка. Събитията получиха силен отзвук в континента, и особено в съседните на Никарагуа Салвадор, Гватемала и Хондурас, също управлявани от диктаторски режими.

Позициите и действията на САЩ във връзка с конфликта разсеяха в голяма степен илюзиите на латиноамериканските политически среди, които в лозунгите "за защита на правата на човека" на Картър виждаха първите признаци на едно връщане към доктрината на "Съюза за прогрес" на Джон Кенеди, с нейната преориентация от диктаторските режими към реформистките правителства, като по-надеждни средства за задържане на революционния подем на масите. Прямотата и бруталността, с които САЩ подкрепиха Сомоса, бяха публично осъдени най-вече от тези кръгове в Латинска Америка, които в една или друга степен са проводници на линията на Социалистическия интернационал към страните от континента.

Най-вероятен изход от политическата криза в Никарагуа е падането на режима на Сомоса и образуването на коалиционно буржоазно правителство, което ще възстанови гражданските свободи и навярно ще осъществи някакви умерени реформи, необходими за постигане на относителна политическа стабилност. Все още не е възможно да се прецени какво място ще заеме в хода на събитията левицата, засега слаба и разединена.

28 ноември 1978 г.

Зам.-зав.отдел "Външна политика и

международни връзки" на ЦК на БКП:

(И. Киров)